

ODLUKA KOMISIJE (EU) 2018/1575**od 9. kolovoza 2018.****o mjerama SA.28973 – C 16/2010 (ex NN 22/2010, ex CP 318/2009) koje je provela Grčka u korist određenih grčkih kasina***(priopćeno pod brojem dokumenta C(2018) 5267)***(Vjerodostojan je samo tekst na grčkom jeziku)****(Tekst značajan za EGP)**

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 108. stavak 2. prvi podstavak, uzimajući u obzir Sporazum o Europskom gospodarskom prostoru, a posebno njegov članak 62. stavak 1. točku (a), nakon što je pozvala zainteresirane strane da iznesu svoje primjedbe u skladu s prethodno navedenim odredbama ⁽¹⁾, budući da:

1. POSTUPAK

- (1) Konzorcij Loutraki SA – Club Hotel Loutraki SA ⁽²⁾ („podnositelj pritužbe” ili „kasino Loutraki”) podnio je 8. srpnja 2009. pritužbu Europskoj komisiji („Komisija”) u pogledu grčkog zakonodavstva o sustavu poreza na ulaznice za kasina i tvrdio da taj sustav čini državnu potporu određenim upraviteljima kasina. U poruci e-pošte od 7. listopada 2009. podnositelj pritužbe naveo je da se ne protivi objavi njegova identiteta. Službe Komisije sastale su se 14. listopada 2009. s predstavnicima podnositelja pritužbe. U dopisu od 26. listopada 2009. podnositelj pritužbe naveo je dodatne elemente u prilog svojoj pritužbi.
- (2) Komisija je 21. listopada 2009. prenijela pritužbu Grčkoj te pozvala Grčku da razjasni točke koje su u njoj iznesene. Grčka je 27. studenoga 2009. odgovorila Komisiji.
- (3) Komisija je 15. prosinca 2009. prosljedila odgovor Grčke podnositelju pritužbe. Podnositelj pritužbe dostavio je 29. prosinca 2009. primjedbe na odgovor Grčke.
- (4) Komisija je 25. veljače, 4. i 23. ožujka te 13. travnja 2010. zatražila dodatne informacije od Grčke, na što je Grčka odgovorila 10. ožujka te 1. i 21. travnja 2010.
- (5) Odlukom od 6. srpnja 2010. („Odluka o pokretanju postupka”) Komisija je obavijestila Grčku da je pokrenula službeni istražni postupak utvrđen u članku 108. stavku 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) u pogledu mjere koju je provela Grčka, odnosno u pogledu naplaćivanja manjeg poreza na ulaznice određenim kasinima („mjera”). Odluka o pokretanju postupka, kojom su zainteresirane strane pozvane da dostave svoje primjedbe, objavljena je u *Službenom listu Europske unije* ⁽¹⁾.
- (6) Komisija je 4. kolovoza 2010. primila očitovanja u pogledu odluke o pokretanju postupka od dvaju navodnih korisnika mjere: kasina Mont Parnès ⁽³⁾ i kasina Thessaloniki ⁽⁴⁾.
- (7) Komisija je u dopisu od 6. listopada 2010. zaprimila primjedbe Grčke na odluku o pokretanju postupka. Grčka su tijela 12. listopada 2010. dostavila dodatne informacije u pogledu sporne mjere.
- (8) Podnositelj pritužbe dostavio je u dopisima od 8. i 25. listopada 2010. svoje primjedbe u pogledu odluke o pokretanju postupka.

⁽¹⁾ SL C 235, 31.8.2010., str. 3.

⁽²⁾ Konzorcij – Loutraki S.A.– Club Hotel Casino Loutraki S.A. (Κοινοπραξία Δ.Α.Ε.Τ.– Λουτράκι Α.Ε.– Κλαμπ Οτελ Λουτράκι Α.Ε.), Voukouristiou 11, Akti Poseidonos 48, Loutraki, Atena 10671, Grčka.

⁽³⁾ Kasino Mont Parnès, société anonyme „Elliniko Kasino Parnithas A.E.”, Agiou Konstantinou 49, 15124 Marousi Attikis, Grčka.

⁽⁴⁾ Kasino Thessaloniki, „Regency Entertainment Psychagogiki kai Touristiki A.E.”, Agiou Konstantinou 49, 15124 Marousi Attikis, Grčka i 13. km ulice Thessaloniki-Polygyrou, 55103 Solun, Grčka.

- (9) Komisija je u dopisu od 29. listopada 2010. prosljedila očitovanja kasina Mont Parnès i kasina Thessaloniki grčkim tijelima. Dopisom od 6. prosinca 2010. grčka su tijela dostavila svoje primjedbe na očitovanja trećih strana.
- (10) Komisija je 24. svibnja 2011. donijela Odluku 2011/716/EU ⁽¹⁾ („konačna odluka iz 2011.”), u kojoj je zaključila da mjera čini nespojivu nezakonitu državnu potporu i naložila povrat potpore.
- (11) Zahtjevom podnesenim tajništvu Općeg suda 3. kolovoza 2011. Helenska Republika zatražila je poništenje konačne odluke iz 2011. (predmet T-425/11). Zahtjeve za poništenje podnijeli su i Etaireia Akiniton Dimosiou AE (predmet T-419/11), kasino Thessaloniki (predmet T-635/11), kasino Mont Parnès (predmet T-14/12) te Athens Resort Casino AE Symmetochon (predmet T-36/12), dioničar kasina Thessaloniki i kasina Mont Parnès.
- (12) Presudom od 11. rujna 2014. u predmetu T-425/11, *Grčka protiv Komisije* ⁽²⁾ („presuda iz 2014.”), Opći sud poništio je konačnu odluku iz 2011. te zaključio da Komisija nije uspjela dokazati postojanje državne potpore u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a.
- (13) Komisija je 22. studenoga 2014. podnijela žalbu na presudu iz 2014. Rješenjem od 22. listopada 2015. u predmetu C-530/14 P, *Komisija protiv Grčke* ⁽³⁾ („rješenje iz 2015.”), Sud je odbio Komisijinu žalbu i potvrdio presudu iz 2014. Kao posljedica toga Opći sud proglasio je zahtjeve za poništenje koje su Etaireia Akiniton Dimosiou AE, kasino Thessaloniki, kasino Mont Parnès i Athens Resort Casino AE Symmetochon podnijeli u pogledu konačne odluke iz 2011. bespredmetnima, bez potrebe za donošenjem presude.
- (14) Stoga je Komisija morala ponovno ispitati mjeru i donijeti novu konačnu odluku.
- (15) Kasino Loutraki podnio je 14. travnja 2017. novu pritužbu, tražeći od Komisije da donese novu konačnu odluku kojom se utvrđuje da se mjerom krši članak 108. stavak 3. UFEU-a i da ona nije spojiva s unutarnjim tržištem te nalaže povrat potpore.
- (16) Komisija je 17. studenoga 2017. prenijela novu pritužbu Grčkoj te pozvala Grčku da dostavi primjedbe. Kao odgovor na zahtjev Grčke za prijevod na grčki jezik Komisija je 20. prosinca 2017. ponovno poslala dokumente na grčkom jeziku. Grčka je 26. siječnja 2018. odgovorila Komisiji.

2. PREDMETNA MJERA

2.1. Mjera

- (17) Mjera koja se ocjenjuje sustav je poreza na ulaznice za kasina u Grčkoj koji je postojao do studenoga 2012. U okviru tog sustava različiti porez naplaćivao se na ulaznice za kasina u Grčkoj na temelju toga je li kasino u javnom ili privatnom vlasništvu.
- (18) Od 1995. sva kasina u Grčkoj moraju svakom posjetitelju naplatiti ulaznicu po cijeni od 15 EUR. Zatim 80 % tog iznosa (12 EUR) moraju prosljediti Grčkoj kao porez na ulaznice. Imaju pravo zadržati preostalih 20 % pristojbe (3 EUR), što se smatra naknadom za izdavanje ulaznice i pokrivanje troškova.
- (19) Iznimka u pogledu razine cijene ulaznice koju naplaćuju kasina primjenjuje se u praksi za kasina u državnom vlasništvu („javna kasina”) i za kasino Thessaloniki u privatnom vlasništvu. Ta kasina svakom posjetitelju za ulaz moraju naplatiti 6 EUR. Zatim 80 % tog iznosa (4,80 EUR) moraju prosljediti Grčkoj kao porez na ulaznice. Imaju pravo zadržati preostalih 20 % naknade (1,20 EUR), što se smatra naknadom za izdavanje ulaznice i pokrivanje troškova.

⁽¹⁾ Odluka 2011/716/EU o državnoj potpori određenim grčkim kasinima C 16/10 (ex NN 22/10, ex CP 318/09) koju je provela Helenska Republika (SL L 285, 1.11.2011., str. 25.).

⁽²⁾ Presuda Općeg suda od 11. rujna 2014., *Helenska Republika protiv Europske komisije*, predmet T-425/11, ECLI:EU:T:2014:768.

⁽³⁾ Rješenje Suda od 22. listopada 2015., *Europska komisija protiv Helenske Republike*, predmet C-530/14 P, ECLI:EU:C:2015:727.

- (20) Kao rezultat mjere privatna kasina državi prosljeđuju 12 EUR po posjetitelju, dok javna kasina i kasino Thessaloniki državi prosljeđuju 4,80 EUR po posjetitelju. Zakonom se kasinima dopušta i da u određenim okolnostima besplatno primaju posjetitelje, ali u tom slučaju i dalje državi moraju platiti porez na ulaznice u iznosu od 12 EUR odnosno 4,80 EUR po primljenom posjetitelju, iako nisu naplatila ulaznice.

2.2. Relevantne nacionalne odredbe

- (21) Prije otvaranja grčkog tržišta kasina 1994. u Grčkoj su poslovala samo tri kasina: kasino Mont Parnès, kasino Corfu i kasino Rodos. U to su vrijeme ta kasina bila javni poduzetnici i poslovala su kao klubovi grčke nacionalne organizacije za turizam („EOT”) u državnom vlasništvu⁽¹⁾. Cijena ulaznica koju su ta kasina naplaćivala utvrđena je odlukama glavnog tajnika EOT-a⁽²⁾ i iznosila je 1 500 drahmi (oko 4,50 EUR) ili 2 000 drahmi (oko 6 EUR). Nakon što je Grčka 2002. prihvatila euro, zakonska cijena ulaznice za javna kasina utvrđena je na iznos od 6 EUR.
- (22) Grčko tržište kasina otvoreno je 1994. kao posljedica donošenja Zakona 2206/1994⁽³⁾ i tad se šest novoosnovanih privatnih kasina pridružilo postojećim trima kasinima u državnom vlasništvu. Člankom 2. stavkom 10. Zakona 2206/1994 propisano je da će se cijena ulaznica za kasina u određenim područjima odrediti ministarskom odlukom, kojom će se odrediti i postotak cijene koji će činiti prihod za Grčku. Ministarskom odlukom⁽⁴⁾ od 16. studenoga 1995. („Ministarska odluka iz 1995.”) ministar financija utvrdio je da počevši od 15. prosinca 1995. svi upravitelji kasina u skladu sa Zakonom 2206/1994⁽⁵⁾ moraju naplaćivati ulaznice po cijeni od 5 000 drahmi⁽⁶⁾ (oko 15 EUR). U skladu s Ministarskom odlukom iz 1995. poduzeća koja upravljaju kasinima imala su zakonsku obvezu da zadrže 20 % iznosa, uključujući odgovarajući PDV, kao naknadu za izdavanje ulaznice i pokrivanje troškova, dok se preostali iznos smatrao javnim pristojbama⁽⁷⁾. U Ministarskoj odluci iz 1995. bilo je propisano da kasina mogu odobriti besplatan ulaz u određenim slučajevima⁽⁸⁾. Čak su i u tim slučajevima kasina morala državi prosljediti 80 % zakonske cijene ulaznice, neovisno o tome što im u tim slučajevima nije plaćena cijena ulaznice⁽⁹⁾. U skladu s Ministarskom odlukom iz 1995. svaki je kasino na mjesečnoj osnovi izvršavao plaćanje javnih pristojbi⁽¹⁰⁾. Ministarskom odlukom bili su predviđeni i posebni popusti za ulaznice koje su vrijedile 15 ili 30 dana⁽¹¹⁾. Kad je Grčka 2002. prihvatila euro, standardna zakonska cijena ulaznice za kasina utvrđena je na iznos od 15 EUR.

⁽¹⁾ Tri su kasina poslovala kao klubovi EOT-a na temelju Zakona 1624/1951, Odluke 4109/1960 i Zakona 2160/1993. EOT je kasnije kao upravitelja kasina Corfu i Mont Parnès zamijenilo grčko društvo za razvoj turizma (ETA), koje je u stopostotnom vlasništvu Grčke, u skladu sa zakonima 2636/1998 i 2837/2000, do izdavanja odobrenja za obavljanje djelatnosti dvama navedenim kasinima na temelju Zakona 3139/2003 (kasinom Rodos upravljao je EOT dok mu 1996. nije izdano odobrenje za obavljanje djelatnosti).

⁽²⁾ Točnije, odluke glavnog tajnika EOT-a (izdane u skladu sa Zakonom 1624/1951 i Odlukom 4109/1960) sljedeće su: Odluka EOT-a 535633/21.11.1991. (o utvrđivanju cijene ulaznica za kasino Mont Parnès na iznos od 2 000 drahmi), Odluka EOT-a 508049/24.3.1992. (o utvrđivanju cijene ulaznica za kasina Corfu i Rodos na iznos od 1 500 drahmi), odluka EOT-a 532691/24.11.1997. (o prilagodbi cijene ulaznica za kasino Corfu na iznos od 2 000 drahmi).

⁽³⁾ Zakon 2206/1994 o osnivanju, organizaciji, radu i kontroli kasina te drugim pitanjima, Νόμος 2206, Δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 62 – 20.4.1994.

⁽⁴⁾ Ministarska odluka Y.A. 1128269/1226/0015/ΠΟΛ.1292/16.11.1995. – ΦΕΚ 982/Β’/1995.

⁽⁵⁾ Stavak 1. Ministarske odluke iz 1995.: „Upravitelji kasina (Zakon 2206/1994) obvezni su od 15. prosinca 1995. nadalje izdati ulaznicu svakoj osobi u skladu s posebnim odredbama utvrđenima u sljedećim stavicama.”

⁽⁶⁾ Stavak 5. Ministarske odluke iz 1995.: „Jedinstvena cijena ulaznice za prostore u kojima se nalaze automati za igre na sreću ili stolne igre iznosi pet tisuća (5 000) drahmi.”

⁽⁷⁾ U stavku 7. prvom podstavku Ministarske odluke iz 1995. navedeno je sljedeće: „Od ukupne vrijednosti ulaznice poduzetnici koji upravljaju kasinima zadržavaju iznos od dvadeset posto (20 %), u koji je uključen odgovarajući PDV, kao naknadu za izdavanje ulaznice i pokrivanje troškova, dok se preostali iznos smatra javnom pristojbom.”

⁽⁸⁾ U stavku 6. Ministarske odluke iz 1995. navedeno je sljedeće: „Kako bi se zabilježio ulazak osobe kojoj kasino ne želi naplatiti cijenu ulaznice zbog promotivnih razloga ili društvene obveze, kasino izdaje ulaznice iz posebne serije ili posebnog odjeljka blagajne porezne evidencije označenog kao ‚Honoris Causa’/‚Besplatan ulazak’.”

⁽⁹⁾ U stavku 7. drugom podstavku Ministarske odluke iz 1995. navedeno je sljedeće: „Za ulaznice izdane pod oznakom ‚Honoris Causa’/‚Besplatan ulazak’ javne se pristojbe plaćaju na temelju vrijednosti ulaznica za taj dan, kako je utvrđeno u stavku 5. ove Odluke.”

⁽¹⁰⁾ U stavku 10. prvom podstavku ministarske odluke iz 1995. navedeno je sljedeće: „Javne pristojbe uplaćuju se nadležnom uredu za porez na dohodak do desetog dana svakog mjeseca uz podnošenje izvještaja o naknadama prikupljenima tijekom prethodnog mjeseca.”

⁽¹¹⁾ U stavku 8. prvom i drugom podstavku Ministarske odluke iz 1995. navedeno je sljedeće: „Kako je predviđeno u prethodno navedenim stavicama od 2. do 7., [upravitelji kasina] mogu izdavati trajne ulaznice koje vrijede petnaest ili trideset uzastopnih dana ili jedan kalendarski mjesec, ovisno o slučaju. Na vrijednost prethodno navedenih trajnih ulaznica može se odobriti popust kako slijedi:

(a) četrdeset posto (40 %) ukupne vrijednosti petnaest dnevnih ulaznica za ulaznice koje vrijede petnaest dana. Ako se te ulaznice izdaju za kalendarsko razdoblje od dva tjedna, posljednja dva tjedna svakog mjeseca odnose se na razdoblje od 16. dana mjeseca do kraja mjeseca;

(b) pedeset posto (50 %) ukupne vrijednosti trideset dnevnih ulaznica za ulaznice koje vrijede trideset dana ili mjesec dana.”

- (23) Iako je rad kasina u Grčkoj općenito uređen Zakonom 2206/1994 i Ministarskom odlukom iz 1995., kasina u javnom vlasništvu, odnosno kasina Mont Parnès, Corfu i Rodos, bila su izuzeta od primjene tog zakona i te odluke dok im Odbor za kasina nije dodijelio odobrenje za obavljanje djelatnosti. Točnije, Zakonom 2160/1993 bilo je predviđeno da će ta kasina nastaviti raditi kao klubovi EOT-a na temelju relevantnih odredaba o EOT-u – točnije, Zakona 1624/1951 ⁽¹⁾, Odluke 4109/1960 ⁽²⁾ i Zakona 2160/1993 ⁽³⁾. Zbog toga su kasino Mont Parnès, kasino Corfu i kasino Rodos nastavili primjenjivati cijenu ulaznica od 6 EUR.
- (24) S druge strane, sva nova privatna kasina osnovana nakon donošenja Zakona 2206/1994, osim kasina Thessaloniki, provodila su Ministarsku odluku iz 1995. i primjenjivala cijenu ulaznica od 15 EUR. Iako je kasino Thessaloniki osnovan 1995. i te mu je godine dodijeljeno odobrenje za obavljanje djelatnosti u skladu sa Zakonom 2206/1994, on je do studenoga 2012. primjenjivao umanjenu cijenu ulaznice od 6 EUR koju su primjenjivala kasina u državnom vlasništvu na temelju Zakona 2687/1953 ⁽⁴⁾, kojim je predviđeno da poduzeća osnovana uz strana ulaganja dobiju barem jednako povoljan tretman kao što je onaj primjenjiv na druga slična poduzeća u zemlji ⁽⁵⁾. Zahtjev da se 80 % nominalne vrijednosti ulaznica prosljedi državi primjenjivao se na kasino Thessaloniki otkad mu je 1995. izdano odobrenje za obavljanje djelatnosti ⁽⁶⁾.
- (25) Grčka smatra da bi posebne odredbe primjenjive na javna kasina koja su postojala prije donošenja Zakona 2206/1994 trebalo smatrati izuzećem od primjene općih odredbi Zakona 2206/1994 i Ministarske odluke iz 1995. U skladu s tim, za Ministarsku odluku iz 1995. nije se smatralo da se primjenjuje na javna kasina do datuma kad im je dodijeljeno odobrenje za obavljanje djelatnosti u skladu sa Zakonom 2206/1994, bilo u pogledu standardne cijene ulaznica od 15 EUR bilo u pogledu zahtjeva da se državi prosljedi 80 % te pristojbe. Međutim, budući da je za javna kasina cijena ulaznice iznimno ostala na razini od 6 EUR na temelju već primjenjivih odluka EOT-a, koje su se smatrale posebnim odredbama o odstupanju (postojeći *lex specialis*) na koje ne utječu opće odredbe Zakona 2206/1994 i Ministarska odluka iz 1995., javna su kasina plaćala samo 80 % iznosa od 6 EUR. Odluke EOT-a nisu bile primjenjive samo ako kasina kao posljedica privatizacije više nisu bila u stopostotnom vlasništvu države. Tek su nakon privatizacije ta kasina počela naplaćivati standardnu cijenu ulaznice od 15 EUR te su morala plaćati porez državi u iznosu od 80 % cijene od 15 EUR.
- (26) Nakon njegove djelomične privatizacije još se jedno izuzeće od primjene općih odredbi Zakona 2206/1994 i Ministarske odluke iz 1995. primjenjivalo u korist kasina Mont Parnès na temelju Zakona 3139/2003, u kojem je izričito propisano da će cijena ulaznica za kasino Mont Parnès i dalje iznositi 6 EUR.
- (27) EOT je 2000. kao upravitelja kasina Mont Parnès i Corfu naslijedio poduzetnik Ellinika Touristika Akinita AE („ETA”), koji je u stopostotnom vlasništvu Grčke. Od kraja 2000. pa do 2003., kad je tim kasinima u skladu sa Zakonom 2206/1994 dodijeljeno odobrenje za obavljanje djelatnosti, ETA se, najprije dobrovoljno, a zatim na temelju članka 24. Zakona 2919/2001, počela ⁽⁷⁾ prilagođavati obvezama utvrđenima za kasina u Zakonu 2206/1994 kako bi oba kasina, koja su prethodno bila u državnom vlasništvu, pripremila za dobivanje svih odobrenja i privatizaciju. Tijekom tog prijelaznog razdoblja ETA je državi prosljeđivala 80 % cijene ulaznica od 6 EUR koju su naplaćivali kasina Mont Parnès i Corfu. Prema informacijama dostavljenima Komisiji nije izdana nikakva nova ministarska odluka i kasino Corfu nastavio je naplaćivati ulaznice po cijeni od 6 EUR do privatizacije u kolovozu 2010. ⁽⁸⁾, kad je počeo primjenjivati cijenu ulaznice od 15 EUR.

⁽¹⁾ Zakon 1624/1951 o ratifikaciji, izmjeni i dopuni Zakona 1565/1950 o osnivanju Grčke organizacije za turizam, Νόμος 1624, Δημοσεύθηκε στο ΦΕΚ 7 – 8.1.1951.

⁽²⁾ Zakon 4109/1960 o izmjeni i dopuni zakonodavstva u pogledu Grčke organizacije za turizam i određenih drugih odredbi, Νομοθετικό Διάταγμα 4109, Δημοσεύθηκε στο ΦΕΚ 153 – 29.9.1960.

⁽³⁾ Zakon 2160/1993 o turizmu i drugim pitanjima, Νόμος 2160, Δημοσεύθηκε στο ΦΕΚ 118 – 19.7.1993.

⁽⁴⁾ Zakon 2687/1953 o ulaganju i zaštiti stranog kapitala, Νομοθετικό Διάταγμα 2687, Δημοσεύθηκε στο ΦΕΚ 317 – 10.11.1953.

⁽⁵⁾ Kasino Thessaloniki ostvaruje koristi od odredbi Zakona 2687/1953 u skladu s Odlukom predsjednika Π.Α. 290/1995 (o odobrenju ulaganja stranog kapitala poduzeće Hyatt Regency Hotel and Tourism, Προεδρικό Διάταγμα 290, Δημοσεύθηκε στο ΦΕΚ 163 – 9.8.1995.), čime je dobio jednak tretman kao kasina Mont Parnès i Corfu.

⁽⁶⁾ Vidjeti točke 16., 17. i 18. Odluke o pokretanju postupka.

⁽⁷⁾ Kasinom Mont Parnès upravljao je poduzetnik Elliniko Kasino Parnithas A.E. („EKP”), osnovan 2001. kao društvo kći ETA-e koje u potpunosti kontrolira Grčka.

⁽⁸⁾ Prema informacijama koje su dostavila grčka tijela tijekom službenog istražnog postupka kasino Corfu privatiziran je 30. kolovoza 2010. tako što je na temelju međunarodnog poziva na podnošenje ponuda 100 % udjela u društvu Corfu Hellenic Casino S.A. („EKK”) prodano poduzetniku V&T Corfu Casino S.A., kojeg je osnovao uspješni ponuditelj, grupacija Vivere Entertainment Commercial & Holding S.A. – Theros International Gaming INC. EKK je osnovan 2001. kao društvo kći ETA-e.

- (28) U slučaju kasina Rodos odobrenje za obavljanje djelatnosti u skladu sa Zakonom 2206/1994 izdano je 1996. ⁽¹⁾ Međutim, kasino je nastavio primjenjivati sniženu cijenu ulaznica do 1999. te je na cijenu od 15 EUR prešao tek nakon privatizacije u travnju 1999.
- (29) U studenome 2012. Grčka je uvela novo zakonodavstvo ⁽²⁾ u kojem se utvrđuje jednaka zakonska cijena ulaznice od 6 EUR za sva kasina, javna ili privatna, uz obvezu da sva kasina zadrže 20 % (1,20 EUR) cijene ulaznice kao naknadu za izdavanje ulaznice i pokrivanje troškova te da ostatak od 80 % (4,80 EUR) svakog mjeseca prosljede državi kao javne pristojbe. Grčka je potvrdila da je to zakonodavstvo trenutačno i dalje na snazi.

3. RAZLOZI ZA POKRETANJE POSTUPKA

- (30) Komisija je pokrenula službeni istražni postupak utvrđen u članku 108. stavku 2. UFEU-a i izrazila sumnju na postojanje diskriminirajućeg fiskalnog tretmana u korist nekoliko konkretnih kasina u Grčkoj, koja se oporezuju po povoljnijoj stopi nego ostala kasina u zemlji.
- (31) Komisija je smatrala da sporna mjera odstupa od općih grčkih zakonskih odredbi u kojima se utvrđuje uobičajena razina poreza na ulaznice za kasina, čime se poboljšao konkurentski položaj korisnikâ.
- (32) Komisija je navela da se čini kako sporna mjera podrazumijeva gubitak državnih sredstava za Grčku i da zbog nje nastaje prednost za kasina s nižom cijenom. Kao odgovor na argument grčkih tijela da su posjetitelji izravni korisnici niže cijene ulaznica, Komisija je navela da subvencije usmjerene na potrošače mogu činiti državnu potporu poduzećima ako dodjela subvencije ovisi o upotrebi određene robe ili usluge određenog poduzetnika ⁽³⁾.
- (33) Komisija je primijetila i da se ne čini da je razina poreza utvrđena u skladu s okolnostima svakog pojedinog kasina ⁽⁴⁾ te je privremeno zaključila da je mjera selektivna ⁽⁵⁾.
- (34) Komisija je utvrdila da se spornom mjerom moglo narušiti tržišno natjecanje među kasinima u Grčkoj, kao i na tržištu preuzimanja poduzeća u Europi. Komisija je navela da u potpunosti poštuje pravo država članica da reguliraju igre na sreću na svojem državnom području na temelju prava Unije, no ne može prihvatiti da se tim argumentom osporava učinak predmetne mjere na narušavanje tržišnog natjecanja ili trgovine među državama članicama. Upravitelji u tom sektoru često su bile međunarodne grupacije hotela i mjera je mogla utjecati na njihovu odluku o ulaganju, a činjenica je da bi kasina mogla privući turiste u Grčku. Komisija je stoga zaključila da se mjerom može narušiti tržišno natjecanje i utjecati na trgovinu među državama članicama ⁽⁶⁾.
- (35) Komisija je došla do privremenog zaključka da mjera čini nezakonitu državnu potporu jer su je grčka tijela provela bez prethodnog odobrenja Komisije te stoga podliježe primjeni članka 15. Postupovne uredbe koja je tada bila na snazi (Uredba Vijeća (EZ) br. 659/1999 ⁽⁷⁾) kad je riječ o povratu ⁽⁸⁾.
- (36) Komisija nije utvrdila razloge na temelju kojih bi se sporna mjera smatrala spojivom s unutarnjim tržištem jer je smatrala da je riječ o neopravdanoj operativnoj potpori kasinima korisnicima ⁽⁹⁾.
- (37) Naposljetku, Komisija je navela da bi, u slučaju da se potvrde njezine sumnje u to da mjera sadržava nespojivu državnu potporu, u skladu s člankom 14. točkom 1. Postupovne uredbe Grčkoj morala naložiti da povrati potporu od korisnikâ, osim ako bi to bilo suprotno nekom od općih pravnih načela ⁽¹⁰⁾.

⁽¹⁾ Na temelju Ministarske odluke T/633/29.5.1996.

⁽²⁾ Zakon 4093/2012, Službeni list vlade I 222 od 12. studenoga 2012.

⁽³⁾ Vidjeti točke od 19. do 23. Odluke o pokretanju postupka.

⁽⁴⁾ Vidjeti točke 26., 27., 28. i 37. Odluke o pokretanju postupka.

⁽⁵⁾ Vidjeti točke od 24. do 29. Odluke o pokretanju postupka.

⁽⁶⁾ Vidjeti točke 30., 31. i 32. Odluke o pokretanju postupka.

⁽⁷⁾ Uredba Vijeća (EZ) br. 659/1999 od 22. ožujka 1999. o utvrđivanju detaljnih pravila primjene članka 108. ugovora o funkcioniranju Europske unije (SL L 83, 27.3.1999., str. 1.).

⁽⁸⁾ Vidjeti točke 34. i 35. Odluke o pokretanju postupka.

⁽⁹⁾ Vidjeti točke 36., 37. i 38. Odluke o pokretanju postupka.

⁽¹⁰⁾ Vidjeti točke 39. i 40. Odluke o pokretanju postupka.

4. PRIMJEDBE GRČKE I ZAINTERESIRANIH TREĆIH STRANA

- (38) Tijekom službenog istražnog postupka Komisija je primila primjedbe Grčke, kasina Mont Parnès, kasina Thessaloniki i kasina Loutraki.

4.1. Primjedbe Grčke te kasinâ Mont Parnès i Thessaloniki

- (39) Budući da su primjedbe koje je dostavio predstavnik kasinâ Mont Parnès i Thessaloniki, koji su korisnici potpore, u suštini jednake primjedbama koje su dostavila grčka tijela, one su zajednički sažete u ovom odjeljku.
- (40) Grčka te kasina Mont Parnès i Thessaloniki osporavaju postojanje državne potpore na temelju argumenta da se država ne odriče nikakvih prihoda ili da, čak i ako se država odriče prihoda, kasina ne ostvaruju nikakvu prednost.
- (41) Grčka tijela tvrde da je diferencijacija cijena samo pitanje regulacije cijena jer naplaćeni porez čini jedinstven udio u odgovarajućoj cijeni izdane ulaznice.
- (42) Grčka tijela smatraju da cilj određivanja cijene ulaznica i plaćanja državi nije prikupljanje prihoda za državu, nego odvracanje osoba s niskim dohotkom od igara na sreću. Činjenica da se praksom naplaćivanja ulaznica ostvaruju i javni prihodi ne znači da ona prestaje imati narav kontrolne mjere. Stoga grčka tijela smatraju da je određivanje cijene ulaznice za posjetitelje kasina koji ulaze u prostor za igranje igara na sreću ograničavajuća upravna kontrolna mjera, koja po svojoj prirodi ne čini porez i koju se ne može smatrati poreznim opterećenjem u skladu s Presudom br. 4027/1998 Državnog vijeća (vrhovnog upravnog suda Grčke).
- (43) Kad je riječ o razlici u cijenama različitih kasina, Grčka tvrdi da su ekonomske i socijalne okolnosti različitih kasina drukčije i da se ne mogu uspoređivati. Grčka tijela navode da je razlika u naknadama opravdana zbog razloga javne politike, među ostalim i zato što „uvjeti svakog kasina opravdavaju praksu i potpuno su u skladu s praksom određivanja različitih cijena ulaznica za kasina koja se nalaze u blizini velikih gradskih središta [...] i za kasina na seoskim područjima [...], na kojima uglavnom živi ruralno stanovništvo koje većinom ima niži dohodak i stupanj obrazovanja i koje je u većoj mjeri odvracati od igara na sreću nego stanovništvo urbanih područja”.
- (44) Na primjedbju podnositelja pritužbe (kasina Loutraki) da se cijena ulaznica za kasino Corfu promijenila sa 6 EUR na 15 EUR njegovom privatizacijom 2010. grčka tijela odgovaraju da zbog udaljena zemljopisnog položaja otoka Krfa taj kasino ne može biti konkurentan u odnosu na sva ostala grčka kasina (zbog čega nema narušavanja tržišnog natjecanja). Grčka tijela nadalje tvrde da je neophodno učiniti cijenu ulaznica odvracajućom kako bi se zaštitili stanovnici Krfa jer će promjena uvjeta rada kasina nakon privatizacije neizbježno dovesti do znatnog produljenja njegova radnog vremena, njegovih djelatnosti općenito i njegove privlačnosti.
- (45) Grčka tijela te kasina Mont Parnès i Thessaloniki tvrde da, čak i ako postoji prednost za kasina s nižom cijenom (jer privlače više posjetitelja), isto tako ne dolazi do gubitka državnih sredstava. Nadalje, nije sigurno da bi u slučaju više cijene ulaznice ti navodni korisnici ostvarili veće prihode za državu te je navodni gubitak prihoda stoga samo hipotetski. Grčka tijela te kasina Mont Parnès i Thessaloniki ističu i da korist od niže cijene ulaznica dobiva posjetitelj te da je udio cijene koji kasino zadržava veći u slučaju kasina s cijenom ulaznice od 15 EUR, što znači korist za ta kasina.
- (46) Grčka tijela te kasina Mont Parnès i Thessaloniki tvrde i da nema utjecaja na tržišno natjecanje/trgovinu s obzirom na to da je svaki kasino usmjeren na lokalno tržište. Osporavaju mogućnost tržišnog natjecanja s drugim oblicima igara na sreću navedenima u Odluci o pokretanju postupka i navode da je igranje igara na sreću na internetu trenutačno nezakonito u Grčkoj.
- (47) Grčka tijela te kasina Mont Parnès i Thessaloniki navode i da bi se, čak i sa stajališta da je snižena cijena ulaznica od 6 EUR mogla ili bi mogla utjecati na odluku stranog društva da ulaže u kasino u Grčkoj, to strano društvo uvijek moglo pozvati na Zakon 2687/1953, kao što je to učinilo društvo Hyatt Regency Hotels and Tourism (Thessaloniki) S.A. u slučaju kasina Thessaloniki.

- (48) Kad je riječ o navodima podnositelja pritužbe da korisnici mogu omogućiti besplatan ulazak posjetiteljima, ali se doprinos od 80 % i dalje mora platiti, što najjasnije upućuje na to da se mjera može smatrati potporom, grčka tijela tvrde da je ta praksa „iznimna” jer se kasina tom iznimkom navodno uglavnom služe kako bi ponudila besplatan ulazak (kao znak pažnje) važnim osobama ili slavnim posjetiteljima te da je suprotna poreznom pravu (Zakon 2238/1994) jer se izdaci za plaćanje iznosa od 80 % cijene ulaznice državi iz vlastitih sredstava ne priznaju kao produktivni izdaci te se ne mogu odbiti od prihoda društva (što bi društvo koje primjenjuje tu praksu izložilo znatnom poreznom opterećenju).
- (49) Grčka tijela te kasina Mont Parnès i Thessaloniki nadalje Komisiji ukazuju na druge razlike među kasinima koje se odnose na različite fiskalne/regulatorne mjere. Stoga bi te razlike, koje navodno čine korist za kasino Loutraki (podnositelja pritužbe), nadoknadile prednosti koje korisnici imaju zbog niže cijene ulaznica. Glavna mjera na koju se pozvalo jest da svaki kasino plaća udio godišnje bruto dobiti državi, ali taj je udio na temelju zakona manji za kasino Loutraki nego za druga kasina. Međutim, u tom pogledu Komisija najprije navodi da bi te druge mjere na koje su se pozvala grčka tijela te kasina Mont Parnès i Thessaloniki, ako postoje, mogle činiti zasebnu mjeru potpore u korist kasina Loutraki ako su ispunjeni svi uvjeti predviđeni primjenjivim zakonodavstvom Unije o državnim potporama. U svakom slučaju, te se mjere razlikuju od mjere koja se trenutačno ocjenjuje i stoga nisu obuhvaćene ovom Odlukom.
- (50) Grčka tijela te kasina Mont Parnès i Thessaloniki nisu dostavila primjedbe koje se odnose na spojivost i zakonitost potpore.
- (51) Kao odgovor na novi podnesak podnositelja pritužbe od 14. travnja 2017. i, posebno, na tvrdnju da je veća privlačnost kasinâ korisnikâ koja je proizašla iz nižih cijena ulaznica i ustaljene prakse dijeljenja besplatnih ulaznica dovela do promjene u potražnji i povećanih ukupnih prihoda te stoga činila prednost (vidjeti uvodnu izjavu (56) u nastavku), grčka tijela navode da ni niže cijene ulaznica ni dijeljenje besplatnih ulaznica nisu povezani s povećanjem ukupnih prihoda predmetnih kasina.

4.2. Primjedbe kasina Loutraki

- (52) Kasino Loutraki tvrdi da mjere predviđene nacionalnim zakonskim odredbama čine fiskalnu diskriminaciju u korist određenih kasina jer se zahtjev u pogledu prosljeđivanja državi jedinstvenog poreza u iznosu od 80 % cijene ulaznice za kasino primjenjuje na različite porezne osnovice, odnosno na dvije različite cijene ulaznica koje je odredila država. Budući da je cijena ulaznice za kasina korisnike znatno niža od cijene drugih kasina (6 EUR umjesto 15 EUR), dolazi do gubitka prihoda za državu, što upućuje na postojanje državne potpore zbog nastalog narušavanja tržišnog natjecanja.
- (53) Kasino Loutraki nadalje tvrdi da mjera nije objektivno opravdana jer je određivanje niže cijene ulaznica u kasinima korisnicima zapravo protivno socijalnom cilju te razlozima i svojstvima određivanja cijena ulaznica za kasina, kako je opisano u Presudi br. 4027/1998 grčkog Državnog vijeća. Kasino Loutraki navodi da se ne može razumno tvrditi da se upravni nadzor i socijalna zaštita mogu ostvariti različitim cijenama ulaznica, koje u kasinu Mont Parnès, udaljenom samo oko 20 km od središta Atene, iznose 6 EUR dok u kasinu Loutraki, udaljenom oko 85 km od središta Atene, iznose 15 EUR, a u kasinu Thessaloniki, udaljenom samo oko 8 km od središta Soluna, isto tako iznose 6 EUR u usporedbi s cijenom od 15 EUR u kasinu Chalcidice udaljenom oko 120 km od središta Soluna.
- (54) Kasino Loutraki navodi da se, iako je Grčka prethodno tvrdila da je snižena cijena ulaznica od 6 EUR opravdana kad se uzmu u obzir posebne okolnosti primjenjive na svaki kasino koji je korisnik mjere, posebno s obzirom na zemljopisni položaj svakog kasina (koji određuje određene gospodarske, socijalne, demografske i druge posebnosti), u kolovozu 2010. nakon privatizacije na kasino Corfu ipak počela primjenjivati cijena od 15 EUR, bez objašnjenja zašto se više ne primjenjuju navedene posebne okolnosti.
- (55) Kad je riječ o zasebnim mjerama na koje se pozivaju Grčka i kasino Mont Parnès i koje navodno čine korist za kasino Loutraki (uglavnom tako što bi kasino Loutraki plaćao manji udio godišnje bruto dobiti državi u odnosu na druga kasina), kasino Loutraki tvrdi da je u praksi plaćao isti iznos kao njegovi konkurenti na temelju zasebnog sporazuma s grčkim tijelima.

- (56) U svojem novom podnesku od 14. travnja 2017., nakon što je Opći sud poništio Konačnu odluku iz 2011., kasino Loutraki ističe da se prednost dodijeljena predmetnom mjerom sastoji od veće privlačnosti kasinâ korisnikâ te od povećanja ukupnih prihoda korisnikâ koje iz toga proizlazi. Kasino Loutraki smatra da bi Komisija trebala utvrditi postojanje te prednosti i donijeti novu konačnu odluku u kojoj se zaključuje da je zbog predmetne mjere nastala takva prednost za korisnike, uzimajući u obzir sve informacije koje su dostavila grčka tijela tijekom postupka koji je prethodio Konačnoj odluci iz 2011.
- (57) Osim toga, kasino Loutraki navodi da ustaljena praksa kasinâ korisnikâ da dijele besplatne ulaznice čini neovisan, treći element dodijeljene prednosti. Kad je riječ o tom elementu, kasino Loutraki moli Komisiju da dostavi sve informacije i dokaze potrebne kako bi se utvrdilo da je praksa dijeljenja besplatnih ulaznica česta i ustaljena te da premašuje ciljeve izuzeća predviđenog Ministarskom odlukom iz 1995.
- (58) Kasino Loutraki navodi da ta mjera ispunjuje i druge kriterije za državne potpore te nije spojiva s unutarnjim tržištem i da bi stoga Komisija trebala donijeti novu konačnu odluku u kojoj se utvrđuje da je mjera nezakonito stupila na snagu uz kršenje članka 108. stavka 3. UFEU-a i naložiti povrat prednosti.

5. OCJENA MJERE

- (59) U skladu s člankom 107. stavkom 1. UFEU-a svaka potpora koju dodijeli država članica ili koja se dodjeljuje putem državnih sredstava u bilo kojem obliku koja narušava ili prijeti da će narušiti tržišno natjecanje stavljanjem određenih poduzetnika ili proizvodnje određene robe u povoljniji položaj nespojiva je s unutarnjim tržištem u mjeri u kojoj utječe na trgovinu među državama članicama. Kako bi se mjera smatrala potporom u smislu te odredbe, moraju biti ispunjeni svi uvjeti iz te odredbe. Prvo, mora se dodijeliti intervencijom države ili iz državnih sredstava. Drugo, ta intervencija mora biti takva da može utjecati na trgovinu među državama članicama. Treće, zbog nje mora nastati selektivna prednost za primatelja. Četvrto, mora narušavati ili prijetiti da će narušiti tržišno natjecanje ⁽¹⁾.
- (60) Kad je riječ o trećem uvjetu za utvrđivanje postojanja potpore, pravi se razlika između uvjeta prednosti i selektivnosti kako bi se osiguralo da ne čine sve državne mjere kojima se dodjeljuje prednost (npr. one kojima se poboljšava neto financijski položaj poduzetnika) državnu potporu, nego samo one kojima se na selektivan način daje prednost određenim poduzetnicima ili kategorijama poduzetnika odnosno određenim gospodarskim sektorima ⁽²⁾.
- (61) Prednost je svaka gospodarska korist koju poduzetnik ne bi mogao ostvariti u uobičajenim tržišnim uvjetima, odnosno bez intervencije države ⁽³⁾. Relevantan je jedino učinak mjere na poduzetnika, a ne uzrok ili cilj intervencije države ⁽⁴⁾. Prednost je prisutna kad god se financijska situacija poduzetnika poboljša kao rezultat intervencije države u uvjetima koji se razlikuju od uobičajenih tržišnih uvjeta. Da bi se to procijenilo, financijsku situaciju poduzetnika nakon uvođenja mjere trebalo bi usporediti s financijskom situacijom u kojoj bi bio da mjera nije poduzeta ⁽⁴⁾. S obzirom na to da je važan jedino učinak mjere na poduzetnika, nije važno je li prednost obvezna za poduzetnika u smislu da je on ne može izbjeći ili odbiti ⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ Presuda Suda od 21. prosinca 2016., spojeni predmeti C-20/15 P i C-21/15 P, *Komisija protiv World Duty Free Group*, ECLI:EU:C:2016:981., točka 53. i sudska praksa navedena u presudi.

⁽²⁾ Vidjeti predmete C-20/15 P i C-21/15 P *Komisija protiv World Duty Free Group*, ECLI:EU:C:2016:981, točku 56. i predmet C-6/12 P *Oy*, ECLI:EU:C:2013:525, točku 18.

⁽³⁾ Presuda Suda od 11. srpnja 1996., *SFEI i ostali*, C-39/94, ECLI:EU:C:1996:285, točka 60.; presuda Suda od 29. travnja 1999., *Španjolska protiv Komisije*, C-342/96, ECLI:EU:C:1999:210, točka 41.

⁽⁴⁾ Presuda Suda od 2. srpnja 1974., *Italija protiv Komisije*, 173/73, ECLI:EU:C:1974:71, točka 13.

⁽⁵⁾ Odluka Komisije 2004/339/EZ od 15. listopada 2003. o mjerama koje je Italija provela za društvo RAI SpA (SL L 119, 23.4.2004., str. 1.), uvodna izjava 69.; mišljenje nezavisnog odvjetnika Fennellyja od 26. studenoga 1998., *Francuska protiv Komisije*, C-251/97, ECLI:EU:C:1998:572, točka 26.

- (62) Točan oblik mjere isto tako nije važan da bi se utvrdilo dodjeljuje li se njome prednost poduzetniku ⁽¹⁾. Ne samo da je dodjela pozitivne gospodarske prednosti relevantna za pojam državne potpore, nego i smanjenje gospodarskog opterećenja može predstavljati prednost. Potonje je široka kategorija koja sadržava svako smanjenje naknada koje su obično uključene u proračun poduzetnika ⁽²⁾. To obuhvaća sve situacije u kojima su gospodarski subjekti oslobođeni od sastavnih troškova svojih gospodarskih djelatnosti ⁽³⁾.
- (63) U presudi iz 2014. Opći je sud utvrdio da različita porezna opterećenja na cijene ulaznica za javna i privatna kasina u Grčkoj ne čine smanjenje poreza u korist javnih kasina na temelju kojeg nastaje prednost za potrebe članka 107. stavka 1. UFEU-a. Opći sud navodi da „iz predmetne mjere proizlazi da su iznosi koje su kasina isplaćivala državi na temelju poreza na ulaznice samo razmjernan dio onoga što svaki kasino naplati prodajom ulaznica. Slijedom toga, [...] mjera koja je predmet spora ne znači smanjenje porezne osnovice s obzirom na to da su iznosi koje svaki kasino treba isplatiti razmjerni svoti od 80 % ukupnog iznosa stvarno prodanih ulaznica. [...] [S] obzirom na to da je porez od 80 % koji su sva kasina isplaćivala državi izračunan razmjerno iznosima koje su kasina stvarno naplatila prodajom ulaznica” ⁽⁴⁾, „činjenica da zbog učinka ispitivane mjere kasina koja naplaćuju ulaznicu po cijeni od 6 eura državi isplaćuju manje iznose od onih koje joj isplaćuju kasina koja naplaćuju ulaznice po cijeni od 15 eura nije dovoljna da bi se utvrdilo postojanje prednosti u odnosu na kasina iz prve kategorije” ⁽⁵⁾.
- (64) U rješenju iz 2015. Sud je potvrdio ta razmatranja i naveo da se „Opći sud opravdano oslonio na činjenicu da razlika između dvaju apsolutnih iznosa koje je potrebno vratiti Grčkoj odgovara istom postotku različitih iznosa koje su primile dvije kategorije kasina” ⁽⁶⁾.
- (65) S obzirom na navedeno Komisija zaključuje da se predmetnom mjerom ne dodjeljuje prednost za potrebe članka 107. stavka 1. UFEU-a.
- (66) Kad je riječ o dijeljenju besplatnih ulaznica, Opći sud u presudi iz 2014. utvrdio je da su „kasina koja naplaćuju ulaznice po cijeni od 6 eura u prednosti jer od primljene cijene ulaznica (koja je jednaka nuli) državi isplaćuju niži iznos od onoga koji isplaćuju kasina koja naplaćuju ulaznice po cijeni od 15 eura” ⁽⁷⁾. Međutim, kasnije je utvrdio da se, s obzirom na to da na temelju sustava naplaćivanja ulaznica za kasina u Grčkoj ne nastaje prednost za kasina koja naplaćuju ulaznice po cijeni od 6 EUR, ne može smatrati da je sustavom besplatnih ulaznica pojačana prednost nastala na temelju tog sustava ⁽⁸⁾. Zatim je utvrdio da „s obzirom na to da sustav naplaćivanja ulaznica u kasina ne daje prednost u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a kada je riječ o prodanim ulaznicama te da predmetna država članica može dopustiti izdavanje besplatnih ulaznica iz točno određenih i opravdanih razloga kao što su promotivne akcije i društvene obveze, razumno je da država članica kao dodatni uvjet odredi da joj iznosi koji bi joj inače bili isplaćeni budu isplaćeni i u slučaju besplatnih ulaznica” ⁽⁹⁾. Stoga je Opći sud isključio mogućnost postojanja zasebne i posebne prednosti koja proizlazi iz prakse dijeljenja besplatnih ulaznica ⁽¹⁰⁾.
- (67) U rješenju iz 2015. Sud je potvrdio ta razmatranja i naveo da se, s obzirom na to da je „Opći sud pravilno utvrdio da na temelju same razlike između iznosa plaćenih državi po prodanoj ulaznici ne nastaje prednost za kasina na koja se primjenjuje cijena ulaznica od 6 EUR”, praksom dijeljenja besplatnih ulaznica ne može pojačati ta prednost ⁽¹¹⁾.
- (68) S obzirom na navedeno Komisija zaključuje da se praksom dijeljenja besplatnih ulaznica ne dodjeljuje prednost za potrebe članka 107. stavka 1. UFEU-a.

⁽¹⁾ Presuda Suda od 24. srpnja 2003., *Altmark Trans*, C-280/00, ECLI:EU:C:2003:415, točka 84.

⁽²⁾ Presuda Suda od 15. ožujka 1994., *Banco Exterior de España*, C-387/92, ECLI:EU:C:1994:100, točka 13.; presuda Suda od 19. rujna 2000., *Njemačka protiv Komisije*, C-156/98, ECLI:EU:C:2000:467, točka 25.; presuda Suda od 19. svibnja 1999., *Italija protiv Komisije*, C-6/97, ECLI:EU:C:1999:251, točka 15.; presuda Suda od 3. ožujka 2005., *Heiser*, C-172/03, ECLI:EU:C:2005:130, točka 36.

⁽³⁾ Presuda Suda od 20. studenoga 2003., *GEMO SA*, C-126/01, ECLI:EU:C:2003:622, točke od 28. do 31.

⁽⁴⁾ Presuda iz 2014., točka 55.

⁽⁵⁾ Ibidem, točka 57.

⁽⁶⁾ Rješenje iz 2015., točka 35.

⁽⁷⁾ Presuda iz 2014., točka 76.

⁽⁸⁾ Ibidem, točka 77.

⁽⁹⁾ Ibidem, točka 78.

⁽¹⁰⁾ Ibidem, točka 80.

⁽¹¹⁾ Rješenje iz 2015., točka 55.

- (69) Naposljetku, podnositelj pritužbe tvrdi da iz sustava naplaćivanja ulaznica za kasina u Grčkoj proizlazi veća privlačnost javnih kasina za posjetitelje zbog niže zakonske cijene ulaznice i većih ukupnih prihoda (tj. stvaranje drugih izvora prihoda, kao što su usluge igara na sreću, smještaja, bara i restorana) koji nastaju na temelju većeg broja posjetitelja koje je privukla niža cijena ulaznica. Kao i u slučaju besplatnih ulaznica, s obzirom na to da sustav naplaćivanja ulaznica za kasina u Grčkoj sam po sebi ne prouzročuje prednost za javna kasina, ne može se reći da bi bilo kakvo povećanje privlačnosti ili prihoda na temelju većeg broja posjetitelja koje je privukla niža cijena ulaznica prouzročilo prednost. U svakom slučaju, čak i kad bi se moglo dokazati postojanje takve prednosti, samo prednost dodijeljena izravno ili neizravno putem državnih sredstava može činiti potporu u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a ⁽¹⁾. Sud navodi da se negativan neizravan učinak na državne prihode koji proizlaze iz regulatornih mjera ne smatra prijenosom državnih sredstava ako je riječ o sastavnoj značajki mjere ⁽²⁾. Na primjer, nacionalni propis kojim se određuje najmanja cijena za određenu robu ne podrazumijeva prijenos državnih sredstava ⁽³⁾. Iako različite stope poreza koji javna i privatna kasina proslijeđuju Grčkoj uključuju gubitak državnih sredstava, gubitak državnih sredstava ne proizlazi iz same činjenice da su javna kasina mogla naplaćivati nižu cijenu ulaznica od privatnih kasina. U skladu s tim Komisija zaključuje da prednost koju navodi podnositelj pritužbe, čak i ako se dokaže njezino postojanje, nije dodijeljena iz državnih sredstava u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a.
- (70) Budući da neka mjera mora ispuniti sva četiri *kumulativna* uvjeta utvrđena u članku 107. stavku 1. UFEU-a kako bi se smatrala državnom potporom, nema potrebe za ispitivanjem jesu li ostali uvjeti ispunjeni u ovom slučaju.

6. ZAKLJUČAK

- (71) S obzirom na prethodno navedeno Komisija zaključuje da sustav poreza na ulaznice za kasina u Grčkoj koji je postojao do studenoga 2012. ne čini potporu u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a,

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Sustav poreza na ulaznice za kasina u Grčkoj koji je postojao do studenoga 2012. ne čini državnu potporu u smislu članka 107. stavka 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

Članak 2.

Ova je Odluka upućena Helenskoj Republici.

Sastavljeno u Bruxellesu 9. kolovoza 2018.

Za Komisiju
Margrethe VESTAGER
Članica Komisije

⁽¹⁾ Presuda Suda od 24. siječnja 1978., *Van Tiggele*, 82/77, ECLI:EU:C:1978:10, točke 25. i 26.; presuda Općeg suda od 12. prosinca 1996., *Air France protiv Komisije*, T-358/94, ECLI:EU:T:1996:194, točka 63.

⁽²⁾ Predmet C-379/98 *Preussen Elektra* EU:C:2001:160, točka 62.

⁽³⁾ Presuda Suda od 24. siječnja 1978., *Van Tiggele*, 82/77, ECLI:EU:C:1978:10, točke 25. i 26.